

DATOS IDENTIFICATIVOS

Literatura española dos séculos XX e XXI

Materia	Literatura española dos séculos XX e XXI			
Código	V01G160V01805			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Fariña Busto, María Jesús Luna Selles, Carmen			
Profesorado	Fariña Busto, María Jesús Luna Selles, Carmen			
Correo-e	mbusto@uvigo.es virginials@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo e análise das principais obras da Literatura española dos séculos XX e XXI con 3 finalidades: 1) Ser quen de situar una obra literaria da época dentro das tendencias que se suceden. 2) Comprender a relación entre as características formais das obras do programa e as súas respectivas interpretacións temáticas. 3) Captar a evolución dos diversos xéneros, a través do período estudado.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
C6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
C7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
C9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
C10	Ser capaces de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar o medio propio na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.

C11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
C12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
D2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
D3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.	A1	C4	D2
	A3	C6	D3
	A4	C10	
	A5	C11	
Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.	A2	C6	D2
	A4	C7	D3
		C9	
		C12	

Contidos

Tema	
1. Do fin de século aos anos 40	1.1. Poesía 1.1.1. O modernismo: Rubén Darío e outros nomes (selección de textos) 1.1.2. Vanguardia e Xeración do 27 (selección de textos) 1.2. Narrativa 1.2.1. A renovación novelística: Miguel de Unamuno, Niebla (1914) 1.3. Teatro 1.3.1. Valle-Inclán, Divinas palabras (1919) 1.3.2. Federico García Lorca, Bodas de sangre (1931)
2. Entre a postguerra e a transición	2.1. Poesía: entre o social e a experimentación 2.1.1. Un poemario singular: Hijos de la ira (1944), de Dámaso Alonso. 2.1.2. Grupo dos 50, poesía social, novísimos (selección de textos) 2.2. Narrativa: da testemuña á experimentación 2.2.1. Carmen Laforet, Nada (1944) 2.2.2. Elena Fortún, Celia en la revolución (1949) 2.3. Teatro social 2.3.1. Laura Olmo, La camisa (1962)
3. As tres últimas décadas	3.1. Poesía da experiencia e outras perspectivas (selección de textos) 3.2. Narrativa: a postmodernidade 3.2.1. Cristina Fernández Cubas, La habitación de Nona (2015) 3.3. Teatro: a espectacularidade 3.3.1. Francisco Nieva, El baile de los ardientes (1990)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	4	24
Presentacións/exposicións	2	20	22
Debates	20	48	68
Traballos tutelados	0	30	30
Actividades introdutorias	2	0	2
Probos de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Características xerais de cada período estudado e presentación de autores e autoras.
Presentacións/exposicións	Exposición dalgún tema significativo en relación cos contidos da asignatura.
Debates	Reflexión crítica na aula sobre as diferentes lecturas do programa.
Traballos tutelados	Realización dun traballo oral ou escrito previamente acordado coas profesoras.
Actividades introdutorias	Presentación de contidos e bibliografía e explicación da programación xeral da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	As profesoras efectuarán as aportacións críticas necesarias para a súa correcta presentación.
Traballos tutelados	As profesoras atenderán as dúbidas dos traballos nas horas de tutorías

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Presentacións/exposicións	Valoración da argumentación realizada sobre o tema proposto.	10	A1 A2 A3 A4 A5	D2 D3	
Traballos tutelados	Valorase o resultado do traballo oral e/ou escrito considerando a corrección no uso da lingua, la claridade expositiva, o rigor científico, así como a capacidade crítica e o uso axeitado das fontes secundarias.	30	A1 A2 A3 A4 A5	C9 C12	D2 D3
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Examen escrito consistente no desenvolvemento de diversas cuestións relativas ás obras de lectura obligatoria e/ou a conceptos e características xerais da época literaria estudada.	60	A1 A2 A3 A4 A5	C4 C6 C7 C9 C10 C11 C12	D2 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua:

A asistencia (80%) será requisito para a avaliación continua.

A realización dunha proba final escrita terá lugar, ao terminar o cuadrimestre, coincidindo coa data fixada pola Facultade para a avaliación única.

Convocatoria de xullo: en data oficial fixada pola Facultade.

Avaliación única:

1ª convocatoria (maio): a proba final terá lugar, ao terminar o cuadrimestre, na data fixada pola Facultade para a súa realización.

2ª convocatoria (xullo): en data oficial fixada pola Facultade.

Alumnado semipresencial:

O alumnado semipresencial pode ser avaliado, se así o desexa, exclusivamente sobre a proba final de cada unha das dúas partes da materia.

1ª convocatoria. A realización dunha proba final escrita terá lugar, ao terminar o cuadrimestre, coincidindo coa data fixada pola Facultade para a avaliación única.

2ª convocatoria (xullo): en data oficial fixada pola Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

1. As lecturas obrigatorias da asignatura aparecen indicadas na sección Contidos.

2. Manuais de consulta:

A. P. Debicki, Historia de la poesía española del siglo XX. Desde la modernidad hasta el presente, Madrid, Gredos, 1997.

J. Huerta Calvo, Historia del teatro español, T.II, Gredos, 2003.

J.C. Mainer, Historia de la literatura española 6. Modernidad y nacionalismo, Barcelona, Crítica, 2010.

J.M. Pozuelo Yvancos, Ventanas de la ficción: narrativa hispánica siglos XX y XXI, Barcelona, Península, 2004.

F. Rico ed., Historia crítica de la literatura española. Época contemporánea, Tomos 7, 7/1, 8, 8/1, 9, 9/1, Barcelona, Crítica, 1978-2000.

3. A bibliografía específica sobre cada tema entregarse na aula ou a través da plataforma Faitic

---

Recomendacións

Outros comentarios

Os requisitos para o alumnado Erasmus serán os mesmos que para o alumnado propio.
